

173

L'escala

(ALDC, II, 254. L'escala)

El mot general és *escala*, procedent del llat. SCALA ‘escala de mà o d’obra; graó’, que és una evolució fonètica de *SCAND-LA, der. de SCANDERE ‘pujar’; és freqüent l’ús del plural, *escales* ‘graons’ 57, 86, 95, 107, 109, 112, 114, 117-120, 130, 131, 136, 142, 149, 151, 152, 156, 179, com ja passava en la designació llat. SCALAE. Per a la ‘escala portàtil’, tenim *escala gatонера* 6, *cavallfust* 111, *banc* 117, 124 i *escalera* 108. *Escalera*, en principi, no té res a veure amb el cast., atesos el ross. ant. *escaler* 90 (< llat. SCALARIUS), la desviació semàntica de *escalera* cap a ‘escalinata’ en llocs tan conservadors com Mallorca 81 -també amb el

significat de ‘part del Carro o Óssa Major’- i el der. *escalurons* que ja es troba en la Crònica de Jaume I. En la franja ponentina, *escalera* ha de ser continuïtat d’àrea lingüística amb l’aragonès, tot admetent la possibilitat d’una interferència amb el castellà, especialment en el val. meridional. El nom del graó en plural pot designar l’escala: *graus* 114, *escaleres* 100, 102, 118, 122, 125, 132, 134, 137, 139; l’*escalonada* 78 és la ‘escalinata’ (veg. mapa 174).

Escala és el mot normatiu.

